

БОРОҢОН НЭҢИЛИЭГЭР ААҢАР БАЛАҢАН (БИБЛИОТЕКА) ТЭРИЛЛИИТЭ

Модут нэһилиэгин кытта холбоһоот, Сталин аат.колхоз бэйэтин көбүлээһининэн уонна күүһүнэн, оччотооһу кэмнэ оройуонна суох 150 миэстэлээх кулууп дьиэтин тутуутун сағалаабыта. Бу кулууп бырайыагын колхоз тутуутун биригэдьиирэ, айылҕаттан мындыр уус дьобурдаах Мальцев Кирилл Кириллович онорбута уонна тутуутун үлэтин быһаччы салайбыта. Кулууп 150 киһи киирэр саалалаах, библиотека, киинэ аппарата турар, үлэһиттэргэ аналлаах хас да хостордоох. Бу дьиэ тутуута 4 ыйынан сүннүһүнэн бүһпүтэ. Бэс ыйын 25 күнүгэр 1951 сыллаахха үөрүүлээхтик аһыллыта буолбута. Бу дьиэ улахан анара колхоз хонтуоратыгар анаммыта, кирпиччэ оһохторуна ититиллэрэ, сарайа суоҕа.

Кулууп 1952 сыллаахха культура тыа сиригэ дьиэтигэр уларытыллан тэриллибитэ. Модукка уонна Бороҗонно ити иннинэ ааҗар балаҗан диэн биир үлэһиттээх тэрилтэ 1940 сылтан үлэлээбитэ. Ааҗар балаҗан бастакы сэбиэдиһэйинэн Унаров Яков Николаевич, Степанов Алексей Дмитриевич, Прокопьев Иннокентий Семенович, Мальцева Мария Тимофеевна, Федоров Иван Григорьевич, Колтовская Ульяна Семеновна, Павлов Кирилл Афанасьевич үлэлээбиттэрэ. Кинилэр бары анал үөрэхтэрэ суоҕа.

50-60 сс. самодеятельность коллектива пьесалары, инсценировкалары, спектаклары көрдөрүү хайысхатын тутуспута. Манна 1956 с. библиотекаҕа сэбиэдиһэйинэн үлэлээбит Колтовской Илья Игнатъевич остуорас Семенова Христина Тимофеевна, биригэдьиир Алексеев Афанасий Семенович, Колтовская Анастасия Степановна көбүлээччинэн буолбуттара. Суорун Омоллоон “Күкүр Ууһун”, Иван Гоголев “Наара суох” комедиятын, Эрилик Эристиин “Сонуччу үөрүүтүн” курдук бөдөн драматическай айымньыларын туруортаабыттара.

Александров Р.И. Бороҗон нэһилиэгэ ХХ үйэбэ, Бүлүү, 2002.

1961 с. Колтовской Илья Игнатъевич Бороҗон сельскай библиотекатыгар Афанасьева Мария Ефимовнаттан тутан, 1963 сылга дылы үлэлээн баран, Семенова Илья Михайловичка туттарбыт. Онтон 1968 сылтан библиотекаҕа бастайааннай үлэбэ киирбит.

Бастакы библиотека үлэһиirin сағана «ааҗар балаҗан» диэн үһү. Онтон мин үлэһиир бириэмэбэр сельскэй библиотека буолбута. Ол сағана библиотека фондата билинни курдук араас кинигэтэ суоҕа. Кинигэни куракка киирэн, атыылаһан тахсар этим. Сахалы маннай тахсыбыт кинигэлэри райсоюз ыскылаатыттан атыылаһан эбэтэр фактураннан таһаарар этим. Сана кинигэ кэллэбинэ нэһилиэһнэ үөрэхтээх өттө уонна оскуола оҗолоро элбэхтик ылан ааҗаллара. Аахпыт сахалы кинигэлэргэ сылга хаста даҕаны ааҗааччылар конференцияларын ытааччыбын, онно ааҗааччылар көхтөөхтүк кыттааччылар. Библиотека ол сағана суруттарар хаһыаттара: «Колхоз суола», «Эдэр коммунист», «Кыым», «Социалистическая Якутия», «Правда», «Сельская жизнь» этилэр.

Ол кэмнэрдээҕи библиотека үэтин 1967 с. остураастаабыт Алексеева Мария Ефимовна маннык ахтар: “1967 сыллаахха элбэх оҗолоохтор, аҗаларын эрэ хамнаһыгар олороллор диэн 0,25 ставкаҕа эбэтэр 17 солк.50 харчыга миигин остуораһынан анаабыттара. Оччотооһу кулууп сценатын кэннинээҕи биир кыра хоско, көннөрү оноһуу долбуурдар дуомнарыгар библиотека элбэх баҕайы кинигэлэрэ, хаһыаттара, сурунааллара мээһэ кутулан сыталлара. Ону Илья Игнатъевичы кытта сууһан, тэбээн, сааһылы-дыһайа сатаабыһпыт. Ол сылларга кулууп үлэһитин кытта бииргэ кыһынын оһох

оттуллара, тиэргэн күрдүүлэрэ. Кэлин библиотеканы сана кулуупка көһөрбүттэрэ. Дьэ ол хоско Илья Игнатъевич тутуу бөбөнү туттар: ыскааптары, полкалары, тас киирэр анна туспа прилавок курдук быыс онрбута, ис өттүгэр хаһыат, сурунаал угар полкалардаах, үрдүгэр хаһыат, сурунаал тэлгэтэрэ. Кулууп сценатыгар быһыһын анаар өттүгэр остуол ууран, ааҕар хоһу олус үчүгэй баҕайытык онорбута. Мин үлэлиир кэммэр уопсайа 5 төгүл көспүппүт, хас да библиотекалары кытта үлэлээбитим: Колтовской Илья Игнатъевичтыын, Семенова Люция Семеновнаһын, Иванова Светлана Сергеевнаһын”.

*Идэбэ бэринии [ахтыылар хомуруунньуктара] / сост.: Л.С. Степанова, Т.Н. Степанова. –
Бүлүү : Стандарт 2013. – с.*

Бороҕон библиотекатыгар үлэлээн ааспыттара:

Степанов Алексей Дмитриевич 1939 с. ааҕар балаҕаны төрүттээбит. Онтон 1941 с. сэриигэ барбыт, кыргыһы хонуутугар охтубут.

1950 сыллар иккис анарыгар Николаев Василий Афанасьевич. Педагог, үлэ ветерана.

Бугуева Антонина Андреевна. Куораттан тахсан үлэлээбит.

Иванова (Афанасьева) Мария Ефимовна.

Михайлов Аким Никифорович.

Семенова Розалия Сергеевна.

1968 сылтан библиотека сэбиэдиссэинэн Колтовской Илья Игнатъевич 1986с диэри илиитин араарбакка үлэлээбит.

Анал үөрэхтээх үлэһиттэр:

Семенова Люция Семеновна, Дьөккөнтөн, 1984 с. Томскайдаағы культурнай-сырдатар училище библиотечнай отделениетын бүтэрбит кыыс 1986-1987 сыллардаахха кэлэн үлэлээбит, кэнники улуус библиотекатыгар үлэлиир.

Иванова Светлана Сергеевна 1988 сылтан Томскайдаағы культурнай-сырдатар училище библиотечнай отделениетын бүтэрэн, Бороҕонго ананан, кэлэн үлэтин саҕалаабыта. Үлэлии сылдьан кэтэхтэн 2005 с. Улан-Удэ культурнай институтугар үөрэнэн библиотекарь-преподаватель, библиограф үөрэҕин бүтэрэр.

Светлана Сергеевна үлэлиир кэмигэр 2011 сыллаахха Бороҕон библиотеката модельнай библиотека статуһун ылбыта. Үлэтин көрдөрүүтэ үчүгэйинэн 2013 с. «За заслуги в сфере культуры и духовности Вилюйского улуса РС(Я)» знагынан наҕараадаламмыта. Номинацията: «Лучший материал, отражающий развитие структурного подразделения в 2012 году и на перспективу».

27 сыл Бороҕон библиотекатыгар үлэлээн баран 2015 сыллаахха алтынньы ыйга Бүлүү куоратыгар көһөн киирэн Советской Союз Геройа Н. С. Степанов аатынан оскуола библиотекатыгар үлэлиир.

Каратаева Саргылана Петровна 2015 сыллаахха алтынньы 14 күнүттэн үлэлиир.

Библиотека технической үлэһиттэрэ:

Алексеева Мария Ефимовна

Абрамова Александра Егоровна

Бороҕон библиотекатын сайдыытын кэрчиктэрэ

1948 сыллаахтан ааҕар балаҕаннар тыа сирин библиотеката диэн уларыйбытара.

1951 сыллаахха тыа сирдэригэр саналыы тииптээх кулууп дьиэтэ, Сталин ааттаах холкуоска, бэрэссэдээтэл Павлов Николай Афанасьевич туруорсуутунан тутулан киирбитэ.

2009 сыллаахха нэһилиэк 100 сыллаах үбүлүүйүгэр «Төрүт сирбит -Бороҕон» диэн кинигэ сүрэхтэниитэ буолбута.

2011с. Борогоннобуу библиотека тыа сирин модельнай библиотекатын аатын сүкпүтэ. Библиотека сэбиэдиссэинэн Иванова Светлана Сергеевна үлэлээбитэ.

БИБЛИОТЕКА БҮГҮННҮТЭ

Сведения о персонале

С 14 октября 2015г. настоящее время главным библиотекарем работает Каратаева Саргылана Петровна. Начальник клуба «Чэмэли».

Повышение квалификации:

г. Вилюйск. 17-18 ноября 2015г. прошла курсы «Школа молодого библиотекаря»: II курс «Библиографическая работа в библиотеках»;

г. Якутск. 30 ноября - 5 декабря 2015 г. прошла курс обучающего семинара «Модельная библиотека – новые возможности в обслуживании населения»;

г. Вилюйск.6 апреля 2016г. Улусный семинар библиотекарей «Проектная деятельность библиотек»;

20-21 декабря 2016г. прошла семинара-совещания библиотекарей «Библиотека-территория культуры»;

г. Вилюйск.4-5 апреля 2017 г. Улусный семинар библиотекарей «Современная библиотека: новый облик, ресурсный потенциал и технологии»;

г. Вилюйск. 19-20 декабря 2017 г. Улусный семинар-совещания библиотекарей. «Краеведение в системе работы библиотек на современном этапе»;

г. Вилюйск. апреля 2018г. Улусный семинар библиотекарей;

г. Вилюйск. 15 марта 2019 г. прошла обучение по программе выездного семинара «Организация доступного информационно - библиотечного пространства для незрячих».

Диплом о профессиональной переподготовке:

г. Москва 20 августа 2018 г. «Национальный технологический университет» Профессиональной переподготовки по курсу «Библиотековедение» квалификация «Библиотекарь».

г. Якутск 19 июня 2020 г. ФГБОУ ВО Арктический государственный институт культуры и искусств по «Библиотечно-информационная деятельность»

Номинация:

«Лучший библиотекарь по правовому просвещению»;

«Лучший библиотекарь по итогам 2016 года»;
«Моя Якутия» в конкурсе буктрейлеров «Книга, новый формат» 2017 г.;
«Библиотекарь - новатор» 2018 г.

Награждена почетными грамотами:

2018 г. Почетная грамота за плодотворный и добросовестный труд в развитии библиотечного дела Вилюйского улуса в связи с 120-летним юбилеем Вилюйской библиотеки;

2018 г. Благодарственное письмо за активную жизненную позицию, за весомый вклад в развитие женского движения в РС (Я);

2020 г. Почетная грамота за многолетний добросовестный труд, весомый вклад в организацию и проведение юбилейных мероприятий, посвященных 90 –летию Народного поэта Якутии Тимофеева Михаила Елисеевича.

Достижения:

2019 с. I-кы өрөспүүбүлүкэтээби «Ньургуйаана Ньургуйун» интерактивной күрэс «Биһирэбил аат» Федоров С.С. (сал. Каратаева Саргылана Петровна)

2020 с. В республиканской интернет-викторине «Жизнь и деятельность Платона Ламутского», Лауреат III Степени.

2021с. Саха норуодунай поэта И.М.Гоголев – Кындыл төрөөбүтэ 91 сылыгар анаан. «Хоһооннорум -оҕолорум» улуустаабы аһаҕас уус-уран аабы күрэххэ, II истиэпэннээх «Добун Сурук» Айынаат Константинов 11 кыл.үөрэнээччитэ (сал. Каратаева Саргылана Петровна).

Филиал на сегодня. Фонд, читатели.

Библиотечный фонд, всего 6952.

Количество читателей, всего: 631.

Количество посещений, всего: 2570

Количество посещений внестационара, всего:277

Число посещений масс.меропр., всего: 906

Книговыдача, всего: 6567.

Работа по программам «Төрүт сирбит Бороҕон»

Духовное возрождение наследия охватывает разнообразные сферы общественной жизни. Им обусловлена высокая социальная значимость краеведческой деятельности, основанной на признании локальных национальных и общечеловеческих ценностей. Библиотеки как элемент территориальной инфраструктуры играют важную роль в системе краеведения.

Цель программы: Создание единой эффективно действующей системы информационного обслуживания пользователей по краеведению

Основные задачи:

- сбор и изучение материалов по истории наследия;
- распределение обязанностей по краеведческой деятельности среди участников с учетом специфики, объема выполняемой работы;
- работа с местными авторами

С сентября 2018 года начата работа по проекту«Лэпбук – помощник библиотекаря».